

Muzeum Stanów Zjednoczonych w Bath

Jedynie tego typu muzeum w Europie powstało w 1961 r. i mieści się w dworze zbudowanym w 1820 roku na przedmieściach Bath. Obszerny park okalający dwór pozwala na organizację ekspozycji typu skansenu. Muzeum stawia sobie za cel ukazanie dziejów sztuki i rzemiosła Stanów Zjednoczonych. Ekspozycja obejmuje zagadnienia kolonizacji angielskiej od XVII wieku oraz wpływów innych grup osadniczych. W głównym budynku przedstawiono szereg wnętrz mieszkal

nych od końca XVII do XIX w. Wnętrza te wyposażono doskonale w meble, naczynia, tkaniny i inne szczegóły wraz z manekinami w strojach z danego okresu. Ukazują one przyzwyczajenia różnych grup osadników oraz stan zamożności właścicieli poszczególnych domów. W muzeum wystawiono także wyposażenia kuchni o różnym standardzie, aż do wozów kuchennych konnych pastuchów. Omawiane wnętrza mieszkalne zasługują na szczególną uwagę, prezentują bowiem poziom życia codziennego średnich i niższych warstw społecznych na Wyspach Brytyjskich, w Niemczech, Skandynawii i innych krajach, z których w XVII i XVIII w. przybywali koloniści. W Stanach Zjednoczonych starannie przechowano pozostałe po nich zabytki, które w ojczyznach przybyszów uległy zniszczeniu. Stąd muzea wschodniego wybrzeża Stanów Zjednoczonych są skarbnicą dla badaczy różnych dziedzin kultury materialnej, zwłaszcza Europy Zachodniej.

Przedmioty zgromadzone w Muzeum w Bath po części powróciły do swej dawnej ojczyzny. Obok wnętrz mieszkalnych ukazano tu także wyposażenie niektórych urzędów, jak np. poczty, oraz sklepów. Jest także eksponowany stożkowy namiot indiański. W parku umieszczono wóz kolonistów z Conestoga, galerię sztuki ludowej i sklep modniarski¹. W sumie muzeum zbliża się wyposażeniem do mniejszych muzeów w Stanach Zjednoczonych.

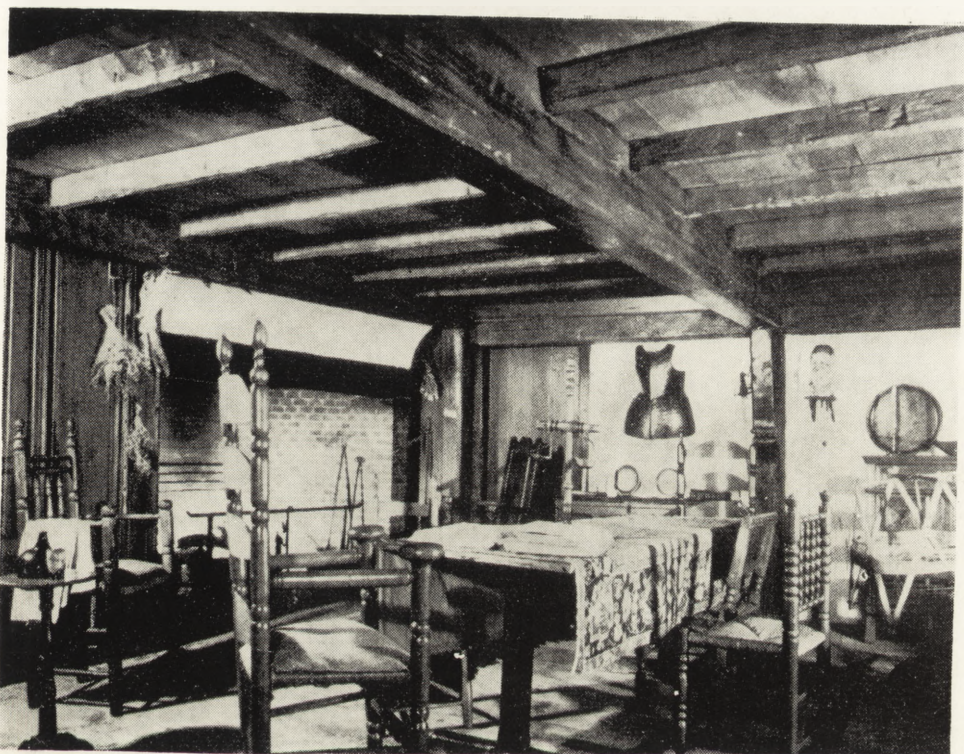
Do najlepiej opracowanych zbiorów muzeum należą tkaniny i inne wyroby włókiennicze, których część jest eksponowana w kilku salach. Szczególnie charakterystyczne dla okresu kolonialnego i pierwszej połowy XIX w. są wyroby pikowane; odzież i kołdry oraz przykrycia na łóżka. Często zestawiano pikowanie ze specjalnym typem aplikacji a więc naszywaniem fragmentów tkanin w żywych zestawieniach barw i wzorów². W Stanach Zjednoczonych jako dywany określano nie tylko wiązane kobierce, lecz również cały szereg tkanin podłogowych uzyskiwanych różnymi technikami włókienniczymi. Wśród kobierców wiązanych zachowały się głównie wyroby angielskie z XVIII w. Rzadko docierały za ocean droższe produkty z Bliskiego Wschodu. Używano natomiast różnego rodzaju mat, peciołek, chodników zszywanych z kawałków tkanin czy szmat, wyrobów wykonanych na drutach, haczykach czy szydełkiem i wreszcie haftowanych³. Na szczególną uwagę zasługują koce wyrabiane przez Indian Navajo, którzy przenieśli się z Alaski i Kanady na południowo-zachodnie tereny Stanów Zjednoczonych. Posadali oni umiejętność tkania na pionowym krośnie okryć o wzorach geometrycznych. Produkcja ta rozwinęła się zwłaszcza w XIX w.⁴ Wystawa stwarza też możliwość poznania technik włókienniczych rozpowszechnionych u kolonistów amerykańskich.

Irena Turnau

(Warszawa)

¹ American Museum. Claverton Manor-Bath, Norwich 1975.

² S. Betterton, *Quilts and Coverlets from the American Museum in Britain*, London 1978.

Ryc. 1. Pokój mieszkalny z XVII wieku, *American Museum. Claverton Manor-Bath*,
Norwich 1975, s. 2

Ryc. 2. Wóz z kuchnią pasterzy bydła, tamże, s. 12

Ryc. 3. Poczta z XIX wieku, tamże, s. 20